

Kde asi rozprávka býva

Peter Karpinský

Vložené
CD
s pesničkami

Kde asi rozprávka býva

Peter Karpinský

PERFEKT

Text © Peter Karpinský
Illustrations © Alexandra Hriňová
Slovak edition © Perfekt 2013

Music © Ján Sivulka
Songs Texts © Eva Kollárová

Kde asi rozprávka býva

Kniha vyšla s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Autor textu: Peter Karpinský
Ilustrácie: Alexandra Hriňová

Autor hudby: Ján Sivulka
Autorka textov piesní: Eva Kollárová

Editorka: Magdaléna Gocníková
Jazykové redaktorky: Katarína Trgová, Zuzana Vrábelová
Grafická úprava: Pavol Janoško, DTP Perfekt

Vydal Perfekt, a. s., Karpatská 7, 811 05 Bratislava,
ako svoju 660. publikáciu.
Rok vydania 2013
Prvé vydanie

Tlač: Tlačiareň P + M Turany

ISBN 978-80-8046-629-9
www.perfekt.sk

Kde asi rozprávka býva

Peter Karpinský

Princezná pre draka

Diablova skala

O troch zlatých vlasoch Deda Vševeda

divadelná hra pre deti

CD s pesničkami

PRINCEZNÁ PRE DRAKA

„Pokloňte sa, prichádzajú ich veličenstvá – náš milovaný kráľ Eduard, jeho ctihodná manželka kráľovná Edna a spanilá princezná Eulália.“

Kráľovskou dvoranou sa ozval hlas ceremoniára a hneď za tým sa spustila kráľovská hymna: Pam-pa-da-dam-pam-pa-da-dam...

Kráľ a kráľovná v našuchorených parochniach a so zlatými korunkami na hlavách si vykračovali do rytmu hudby a za nimi sa otrávene vliekla ich dcéra. Každú chvíľu si vzdychla a oči znudene otočila k plafónu.

„Radca, čo máme dnes na našom kráľovskom programe?“ opýtal sa kráľ hneď, ako sa uhniesdil na tróne.

„Pytačky, vaše veličenstvo,“ odvetil úslužne radca.

Kráľ nespokojne zafučal a pozrel sa na princeznú. „Zase pytačky?! Mňa to už nebaví. Eulália, vyber si konečne nejakého ženícha, nech to máme z krku.“

„Papá, ale ja sa nechcem vydávať!“ dupla si nohou princezná.

„Aké nechcem? Aké nechcem? Každá princezná sa predsa musí vydať. Nemysli si, my tu nebudeme večne. A kto po nás prevezme vládu? Kto bude novým kráľom?“

„Eulália, nehnevaj nás,“ pridala sa ku kráľovi aj kráľovná. „Kto to kedy videl, aby sa princezná nechcela vydávať?!“

Princezná sa k nej trucovito otočila chrbtom.

Kráľ len unavene mávol rukou. „Tak čo, milý môj radca, prišli dnes nejakí pytači?“

„Prišli.“

„Kolkí?“

„Traja, vaše veličenstvo.“

„Len traja?!“

Radca zaváhal. „Veličenstvo, už tu boli stovky pytačov, mocní králi a vznešení princovia z celého sveta, ale spanilá Eulália si za ženícha nevybrala ani jedného z nich. Pytači s modrou krvou sa už míňajú. Bojím sa, že títo sú poslední...“

„Ach, jaj...“ vzdychol si panovník.
„Nech teda predstúpi prvý pytač so žiadostou o ruku našej drahej princeznej.“

Fanfáry sa opäť rozzvučali, dvere sa otvorili dokorán a do kráľovskej dvorany vošiel zástup kuchárov a cukrárov oblečených v bielych zásterách s vysokánskymi čapicami na hlavách. Uprostred tejto kuchynskej delegácie kráčali ôsmi mocní chlapi nesúci nosidlá a na nich sedel prvý pytač. Ako vám ho opísať? Vyzeral ako... Vyzeral skrátka ako obrovská poschodová torta. Vážne, nesmejte sa. Z tučného brušiska mu trčali útlučké pliecka a na nich ako čerešnička na torte trónila hlava. Tento tortový pytač bol celý oblečený do bielych čipiek, ktoré veľmi nápadne pripomínali šľahačku.

„Jeho výsosť kráľ Sladulík XII., vládca Cukrkandlie a Koláčova.“ Zahlásil herold a všetci kuchári a cukrári v tej chvíli zakričali: „Nech žije náš kráľ Sladulík XII.! Náš najsladší panovník! Mňam, mňam!“

Kráľ Eduard sa až postavil z trónu a so zvedavosťou v hlase sa opýtal: „Vy ste z Cukrkandlie? A to je čo za krajinu?“

Sladulík XII. sa naňho sladko usmial a sladkým hlasom prehovoril: „Je to najsladšia krajina na svete. V riekach tam namiesto vody tečie kakao, v ktorom plávajú čokoládové ryby. Sú tam hory z cukrovej vaty a polia z karamelu. V lete na lúkach rastie tráva z marcipánu a kvitnú piškóty. V zime zas na zem padá sneh z práškového cukru a deti si z mandľového pudingu stavajú snehuliakov. Ctená princezná,“ obrátil sa sladký kráľ na Euláliu, „ak si ma vyvolíte za manžela, bude vám celá Cukrkandlia ležať pri nohách a váš život bude až do konca presladký.“

„Už teraz sa nám zbiehajú slinky. Cukrová vata, čokoláda, marcipán... Eulália, čo povieš na tohto sympatického kráľa?“ Otec sa pozrel na svoju dcéru, ktorá však len zhnusene urobila: „Pche.“

Bezradný kráľ Eduard teda pokynul radcovi, aby povolal druhého pytača.

Znovu zazneli fanfáry, znovu sa otvorili dvere a do sály znovu vošiel sprievod. Teraz však celý zložený z akýchsi mužov v modrých plášťoch s hrubými

okuliarmi na nosoch. Každý z nich niesol pod pazuchou obrovskú knihu. Možno to bol len prievan, ale keď tento zástup kráčal cez dvoranu, každému sa zdalo, akoby začuli šuchot starého papiera. Na čele sprievodu šiel nádherne odetý mladík, neobyčajne chudý a biely, s okuliarmi hrubšími, než mali jeho poddaní.

„Najmúdrejší a najscítanejší zo všetkých ľudí na svete, úžasný princ Knihomol III.,“ zahlásil herold a ako odpoveď sa opäť ozvalo šuchotanie papiera, ktoré znelo ako ššššhurášššš, ššššhurášššš.

„Vítam vás, princ Knihomol,“ pozdravila zdvorilo pytača kráľovná. „Odkiaľ prichádzate?“

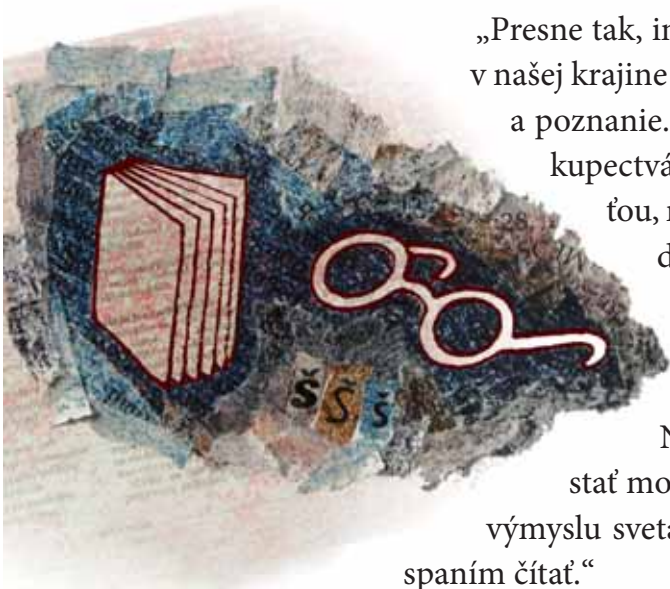
„Z Bibliofilie,“ odvetil princ.

„Hm, z Bibliofilie,“ zatiahla kráľovná, hoci vôbec netušila, kde sa tá krajina nachádza. „To znie vznešene a tak inteligentne.“

„Presne tak, inteligentne,“ súhlasil s ňou princ, „pretože v našej krajine si viac než všetko ostatné ceníme múdrosť a poznanie. Na každom rohu máme knižnice a kníhkupectvá. Knihy sú totiž našou najväčšou vzácnosťou, našim národným pokladom. V krajine sme dokonca vyrúbali všetky stromy, aby sme mohli vyrábať papier na nové a nové knihy. Obyvatelia našej krajiny po celý svoj život len čítajú, a preto sú úžasne múdri. Najjasnejšia princezná, ak sa rozhodnete stať mojou manželkou, zahrniem vás knihami od výmyslu sveta. A každý večer vám z nich budem pred spaním čítať.“

„Ooooo,“ kráľovná nadšene zatlieskala. „Aké duchaplné slová. A tento princ, to je stelesnená vzdelanosť. Tak, dcérenka, ktorého z týchto dvoch urodzených pytačov si vyberieš?“

„To hádam nemyslíte vážne, mama!“ odula sa princezná. „Mojím manželom sa má stať jedna z týchto kreatúr? Veď sa na nich lepšie pozrite! Henten pripo-

mína obrovskú tortu. Za toho by som sa mala vydať? Ani za svet, bála by som sa, že si ma pomýli s nejakým koláčom a zožerie ma. Kdeže, za tohto tučibombového kráľa sa nikdy nevydám! No a toto fifipierko, ktoré leží celé dni v knihách? Je chudý a biely ako ich stránky. Stavím sa, že ak zaduje silnejší vietor, určite ho odfúkne. Nemám záujem o takeého ženícha, ktorý by mal knihy radšej ako mňa. Nech sa len pekne ožení s nejakou knihovníčkou. Nie, ani jedného z týchto dvoch pajácov za manžela nechcem!“

Obaja pytači onemeli od pobúrenia. Kráľ Sladulík si musel dať jeden krémeš, aby sa upokojil, a princa Knihomoľa zas ovievali encyklopédiou, lebo sa mu urobilo nevoľno.

„To som teda zvedavý, aký manžel by sa ti páčil,“ zahučal nahnevaný kráľ Eduard.

„Veličenstvo, ak dovolíte, zostalo nám ešte jedno, tretie posolstvo...“ ozval sa radca, aby predišiel hádke.

„Sem s ním!“ zahrmel kráľ a zlostne fľochol očami na svoju dcéru.

Radca zatlieskal, no tentoraz nezazneli fanfáry, brána sa síce otvorila, ale dnu nevošiel žiaden sprievod, iba jedna postava zahalená do plášťa. „Veličenstvá, prinášam pozdravy z Kamenného lesa...“

„Z Kamenného lesa? Tam predsa žije iba bosorka Xamila,“ začudovala sa kráľovná.

„Veru tak!“ Postava zo seba zhodila plášť a celá dvorana strýpla od strachu a prekvapenia, pred nimi totiž stála skutočná bosorka.

„Ne... ne... neublížuj nám, mocná čarodejnica,“ drkotal zubami kráľ, no Xamila len mávla rukou: „Vám nechcem ublížiť, veličenstvo, ale jej!“ Prstom ukázala na princeznú Euláliu. „Ide mi totiž na nervy jej priberčivosť. Kvôli nej do kráľovstva každý deň prichádza posolstvo od nejakého kráľa alebo princa, aby ju požiadal o ruku. A všetci sa trepú rovno cez môj Kamenný les. Plašia divú zver, znečisťujú prírodu a okrem toho revú a dupocú tak hlasno, že sa v lese vôbec nedá spať. Už mám toho akurát dosť! Už žiadne pytačky! Nech si hneď teraz vyberie jedného z týchto dvoch, lebo inak s ňou bude naozaj veľmi zle!“

Hoci sa všetci v paláci pred bosorkou triasli, Eulália sa jej drzo pozrela do očí: „Pche. Môj otec kráľ ani moja matka kráľovná ma neprinútili, aby som sa vydala, ako by si ma mohla prinútiť ty?!“

„Ako?!“ zamračila sa bosorka. „Nuž tak, že ak si dnes nezvolíš ženícha, potom sa už nikdy viac nevydáš. Pretože ťa zajtra na večeru zožerie drak!“

„Nebud' smiešna, týmto mi chceš nahnať strach?“ zasmiala sa princezná a znovu si dupla nôžkou: „Ani tak sa nevydám!“

„Ako chceš.“ Bosorka Xamila zodvihla ruky a vykrikla mocné zaklínadlo:

„Abraka, dabraka,
princezná je pre draka
chutná večera,
preto nech sa ihneď
k nemu poberá!“

V tej chvíli sa na paláci rozleteli všetky okná, silný víchor uchytil princeznú a unášal ju preč. Bosorka Xamila zmizla spolu s ňou.

Keď pytači a dvorania videli, čo sa stalo, ihneď sa obrátili na päte a utekali z hradu, len sa tak za nimi prášilo. O niekoľko sekúnd vo dvorane zostali len kráľ Eduard, kráľovná Edna a radca.

„Čo teraz?“ opýtala sa bezradne kráľovná.

„Čo, čo? Tak ako v každej rozprávke urobím vyhlásenie.“

„Výborný nápad, veličenstvo!“ zajasal radca a skôr, než kráľ stihol niečo dodať, pribehol k otvorenému oknu a do celého sveta vyhlásil: „Čujte, čujte! Kráľ

Eduard oznamuje, že dá polovicu kráľovstva a ruku svojej jedinej dcéry Eulálie tomu, kto ju oslobodí z pazúrov hrôzostrašného draka.“

„To by sme mali,“ pomädlil si ruky kráľ a oprel sa o operadlo trónu. „Teraz musíme už len čakať, kedy sa objaví nejaký hrdina.“

Čakali takmer polhodinu a nič sa nestalo. Nik neprichádzal. Ich panovnícke veličenstvá začali byť nervózne. Kráľ sa hore-dolu prechádzal po trónnej sále a kráľovná, aj keď sa to na dámu nepatrí, si ohrýzala nechty. Už sa zdalo, že sa žiaden záchranca neobjaví, keď vtom sa otvorili dvere a dnu nakukla strapatá hlava: „Prepáčte, som tu dobre v kráľovskom paláci?“

„Neotravuj, vandrák, nevidíš, že čakáme na hrdinu?!“ okríkol strapatú hlavu radca.

„Ja nie som žiaden vandrák,“ za hlavou sa do dvorany vsúkalo aj telo. „Som pastier Jano, pre priateľov Hlúpy Jano. A prišiel som sem preto, lebo sa chcem biť s drakom.“

„Dobre sme počuli? Ty sa chceš biť s drakom?“ vyskočil od veľkého prekvapenia kráľ.

„Prečo by som k vám inak meral takú dlhú cestu? Vyhlásili ste predsa, že hľadáte niekoho, kto skántri tú obludu.“

„Švárny a smelý junák, je od teba šľachetné, že chceš vyslobodiť našu dcéru,“ líškala sa mu kráľovná.

„Akú dcéru?“ pokrútil hlavou Jano. „Ja chcem zabiť draka, lebo mi žerie ovce. Odkedy sa tu objavil, každý večer priletí a jednu mi zhltnie.“

„Ovce? Ale my sme mysleli...“ ozval sa kráľ, no kráľovná ho drgla do boku, aby mlčal. „Drahý môj manžel, to je predsa jedno – ovce či princezná, je to Hlúpy Jano. Hlavné je, že drak bude mŕtvy a naša dcéra zachránená. Zvyšok vyriešime neskôr, len aby k dračej jaskyni neprišiel neskoro.“

„Veľmi správne. Udatný náš hrdina, vyber sa teda čím skôr k drakovi, aby tá potvora nezožrala celé tvoje stádo a k tomu ako dezert našu Euláliu!“ vykrikol kráľ a už milého Jana strkal k dverám.

„Máte pravdu, veličenstvo, už idem. Dobre sa tu teda mávajte. A na ovce mi dajte pozor!“

„Dáme, to vieš, že dáme. Och, to bol dnes deň,“ vzdychol si kráľ a unavene sa zvalil na trón. „Najprv pytačky, potom bosorka, drak a napokon Hlúpy Jano. Potrebujeme si na chvíľu oddýchnuť.“

„Veru,“ súhlasila s ním kráľovná, oprela sa o kráľovo plece a okamžite zaspala.

Pokým ich vznešené veličenstvá odpočívali po namáhavom dni, Hlúpy Jano zatiaľ kráčal po cestičke, hľadajúc dračiu jaskyňu. Poohýbané a zlomené vrcholce stromov mu ukazovali cestu, kadiaľ drak lietaval od jeho salaša k svojej jaskyni. S hlavou zdvihnutou dohora, sledujúc jeho stopu, dostal sa až do lesa. Vtom ho vyrušil srdcervúci nárek. Kto to môže byť? Preblesklo Janovi hlavou. Určite sa niekomu niečo prihodilo, musím mu ísť pomôcť. Rýchlo sa rozbehol za hlasom. Netrvalo to možno ani minútu, kým dobehol na čistinku. Na pníku tam sedela starenka a hlasno plakala.

„Čože sa vám stalo, stará mať, že tak nariekate?“ spytuje sa jej Jano.

„Ako by som nenariekala? Celý deň som tuto po lese zbierala drevo, aby som si mala čím v piecke zakúriť.“

Jano sa poškriabe po hlave, rozhliadne sa okolo seba, ale nikde žiadne drevo nevidí. „No, zdá sa, že ste toho veľa nenazbierali.“

„Horkýže nenazbierala,“ lamentuje starenka. „Mala som dreva plnú nošu, ale vtom pribehli tie paskudy paskudné.“

„Aké paskudy?“

„Škriatkovia, raráškovia, trpaslíci a iná lesná háveď. Keď som si sadla, že si na chvíľu odpočiniem, vrhli sa na moje raždie a opäť ho po hore porozhadzovali. A takéto huncútstva vystrájajú každému, kto do lesa vkročí. Ak ideš na maliny, rozsypú ti všetko, čo si nazbieral. Namiesto dubákov ti do košíka nahádzu muchotrávky. Alebo zasypú lesné chodníčky, aby si v hore zablúdil. A všetko

to robia len tak z roztopaše. Páči sa im, že môžu ľuďom škodiť. V lese už narobili toľko zla a neplechty, že sem všetci prestali chodiť a tomuto miestu sa vyhýbajú veľkým oblúkom.“

„Nuž, ale toto sa mi veru nepáči. V lese by mal predsa vládnuť mier a pokoj. Myslím, že im skúsím nejako dohovoriť,“ povedal rozhodne Jano a začal opäť zbierať starenkino porozhadzované drevo.

„Darmo sa namáhaš, synak, tie pačmagy ti znova všetko raždie po hore rozprášia,“ odrádzala ho starenka.

No Hlúpy Jano i tak ďalej zbieral, ale po očku sa vždy pozrel do krovia a na stromy, či sa lesní ľudkovia znova ukážu. Veru ani nemusel dlho čakať. Keď mal dreva plnú nošu, odrazu sa spoza kameňov, z trávy, z krovia a spoza stromov vynorili rôzni nezbední obyvatelia lesa a, podľho, začali drevo rozhadzovať, až lietalo po celej lúke, ako keby malo krídla. No ani Jano nelenil, siahol do kapsy, vybral odtiaľ píšťalku a začal na ňu písať. Vtom sa stalo čosi čudné. Škriatkovia, raráškovia a trpaslíci nechali drevo drevom a začali tancovať. Čím rýchlejšie Jano trilkoval na píšťalke, tým rýchlejšie oni museli tancovať. Po takej hodine sa im už podlamovali nohy.

„Mládenec, dost!“ začali prosíkať. „Nepískaj! Nehraj, dobre sa ti odmeníme.“

No Jano len zavrtel hlavou a preberal na píšťalke ešte veselšie.

„Prestaň!“ nariekali škriatkovia. „Urobíme všetko, čo budeš chcieť.“

„Naozaj všetko? Dobre teda. Po prvé, chcem, aby ste tuto starenke pozbierali raždie, ktoré ste jej po lese porozhadzovali. A po druhé, si želim, aby ste už v tomto lese ľuďom nikdy viac pochabosti nevystrájali.“

Obyvatelia lesa chtiac-nechtiac museli urobiť všetko, čo im Jano prikázal. Ak špekulovali, stačilo, keď len naznačil, že si k perám prikladá píšťalku.

„Šikovný si ty, mládenec. Pomohol si mne aj ostatným ľuďom v okolí,“ pochválila ho babka, keď mala opäť plnú nošu dreva.

„To nestojí za reč. Verím, že už od tých lapajov budete mať pokoj, ale pre istotu vám tu nechám svoju píšťalku. Je zázračná. Moja prastará mať boli vedma a bylinkárka. Poradili mi, že ak na svätého Jána presne o polnoci odrežem zo

stromu na krížnych cestách prútik a vystrúham si z neho píšťalku, bude mať čarovnú moc.“

„Ako sa ti odvdáčim, šuhaj?“

„Ja nič nepotrebujem. Ak, tak len dobrú radu. Neviete mi povedať, ako sa čo najrýchlejšie dostanem k drakovi?“

„K drakovi?“ preľakla sa starenka. „To je nebezpečná cesta. A čože s ním chceš? Drak je vraj veľmi silný.“

„Nebojte sa, nejako len bude. Ja mám zo syra a žinčice sily dosť.“ Povedal jej Jano a napol svaly, ktoré mal pevné ako z kameňa.

„Sila ti na draka stačiť nebude. Zišiel by sa ti nejaký meč.“ Babka sa zamyslela. „O nejakom by som možno aj vedela. Tu neďaleko je Zlatá krajina. Kráľovná Aurélia, ktorá v nej vládne, má vraj čarovný meč Samoseč. Skús ísť za ňou, možno ti ho požičia.“

„Ďakujem vám za radu, stará mať, idem teda do Zlatej krajiny. Dobre sa tu mávajte.“ Hlúpy Jano sa rozlúčil so starenkou a vybral sa tým smerom, kde mala ležať Zlatá krajina.

Nekráčal ani veľmi dlho a do očí mu udrel nevídaný lesk. To sa na kopci trblietal Zlatý zámok. Jano prišiel až k nemu a opatrne vošiel dnu. Aj mu bolo čudné, že ho nik nezastavil, ale napadlo mu, že služobníctvo má asi dovolenku. Chvíľku blúdil po chodbách, kým vstúpil do komnaty, v ktorej spali štyri spanilé devy.

„Zdá sa, že som už tu. Toto bude naisto Zlatá krajina,“ povedal si polohlasne Jano. „Všetko je tu predsa zo zlata. Zlatá izba, zlaté steny, zlatý stôl a na ňom zlatý obrus, zlaté ovocie, dokonca aj víno je zo zlata. A ako sa tak pozerám, aj tieto štyri dievčice sú celkom zlaté. Len sú akési čudné. Nič nehovoria, nič nerobia, akoby boli zakliate. To je ono, naisto im niekto počaroval. Keď som už tu, mal by som im pomôcť. Ako to bolo v tých rozprávkach, ktoré mi vravievali prastará mať? *Princ pobozkal princeznú a oslobodil ju zo zakliatia.* Ja síce nie som princ, iba obyčajný pastier, ale sprobovať môžem.“

Ani dlho nerozmýšľal a už prvej princeznej dal božtek na líčko, potom druhej a tretej. No len čo chcel pobožkať aj tú štvrtú, zrazu zakliatej deve vyletela ruka a fuk, vlepila milému Janovi takú facku, až to v paláci zadunelo. „Čo si to dovoľuješ bozkávať kráľovnú?! Človek si chce trošku zdriemnuť a hneď ho nejaký oplan začne obťažovať!“

„Čo sa stalo, mama?“ Princezné sa vo svojich kreslách začali mrviť. „Prečo nás budíš? Mali sme taký pekný sen. Snívало sa nám, že sa tu konečne objavil nejaký pytač. A chcel jednu z nás požiadať o ruku...“

Princezné otvorili oči. „Sestričky, to nebol sen. Pozrite sa. Pytač je tu! Pytač prišiel. Ktorú z nás si vyberieš?“

Jano bol z toho celý domotaný. Najprv dostal facku a teraz sa okolo neho krútia tri princezné a každá chce, aby si ju vzal za ženu.

„Dcérenky, trochu dôstojnosti! Ste predsa princezné,“ krotila ich kráľovná a potom sa obrátila na Hlúpeho Jana. „Nuž, milý môj, ktorú z mojich troch dcér si prišiel požiadať o ruku? Princeznú Zlatoslavu, princeznú Zlaticu alebo princeznú Zlatomilu?“

„Hohó, pomaly, moje,“ zvolal Jano. „Ja nie som žiaden pytač. Som pastier Jano a vybral som sa za drakom, aby som ho zabil.“

„Ale kam by si chodil? Drak by ťa mohol zožrať, zostaň radšej tu a vyvoľ si jednu z nás za ženu. Vari sa ti nepáčime?“

Jano si poobzeral princezné.

„Švárne ste, to je pravda, ale už som dal sľub. Musím ísť k drakovi. No keď spomínate tie pytačky. Nie je mi jasné...“

Jano sa poškrabal

